EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 21.3.2024.
COM(2024) 127 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

o provedbi i primjeni Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske 1. siječnja – 31. prosinca 2023.

Sadržaj

1. Uvod 2

2. Institucionalni okvir 2

3. Provedbeni instrumenti, rješavanje sporova i pritužbe 4

3.1. Provedbeni instrumenti 4

3.2. Rješavanje sporova 5

3.3. Pritužbe 5

4. Provedba po sektorima 5

4.1. Trgovina robom 6

4.2. Usluge i ulaganje, digitalna trgovina, intelektualno vlasništvo, javna nabava te mala i srednja poduzeća 10

4.3. Energetika 13

4.4. Prijevoz 14

4.5. Ribarstvo 15

4.6. Koordinacija socijalne sigurnosti 15

4.7. Suradnja u izvršavanju zakonodavstva i pravosudna suradnja u kaznenim stvarima 16

4.8. Pridruživanje Ujedinjene Kraljevine određenim programima EU-a 17

5. Promjene u pravu Ujedinjene Kraljevine 17

5.1. Međusektorska pitanja 17

5.2. Jednaki uvjeti za otvoreno i pošteno tržišno natjecanje i održivi razvoj 19

6. Zaključci 20

Prilog 1.: Sastanci zajedničkih tijela i drugih struktura osnovanih Sporazumom o trgovini i suradnji održani 2023. 21

Prilog 2.: Pregled mjera za provedbu koje je Vijeće za partnerstvo dogovorilo 24. ožujka 2023 22

Prilog 3.: Odluke i preporuke koje je donijelo Vijeće za partnerstvo ili odbori osnovani na temelju Sporazuma o trgovini i suradnji 23

1. Uvod

Odnos između Europske unije (EU) i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske (Ujedinjena Kraljevina) u 2023. obilježilo je donošenje Windsorskog okvira[1], čime je otvoren put konstruktivnoj suradnji između stranaka, koje su se ujedno zajednički obvezale potpuno iskoristiti potencijal Sporazuma o trgovini i suradnji[2].

Sporazum o trgovini i suradnji, koji se primjenjuje od 1. siječnja 2021., obuhvaća velik broj područja, među ostalim trgovinu, prijevoz, ribarstvo, energetiku, koordinaciju socijalne sigurnosti, izvršavanje zakonodavstva i pravosudnu suradnju u kaznenim stvarima, a istodobno osigurava jednake uvjete za pošteno tržišno natjecanje i održivi razvoj, kao i poštovanje temeljnih prava.

Ovo je Komisijino treće izvješće o provedbi Sporazuma o trgovini i suradnji u skladu s člankom 2. stavkom 4. Odluke Vijeća (EU) 2021/689[3] od 29. travnja 2021. Sadržava pregled najvažnijih promjena u funkcioniranju upravljačkih struktura uspostavljenih Sporazumom o trgovini i suradnji (odjeljak 2.) te u odnosu na provedbene instrumente, rješavanje sporova i pritužbe (odjeljak 3.). U izvješću se također sažima napredak postignut u područjima obuhvaćenima područjem primjene Sporazuma o trgovini i suradnji (odjeljak 4.) te se opisuju zakonodavne promjene u Ujedinjenoj Kraljevini koje su relevantne za provedbu tog sporazuma (odjeljak 5.).

2. Institucionalni okvir

Tijekom 2023. zajednička tijela i druge strukture uspostavljene na temelju Sporazuma o trgovini i suradnji aktivno su pratili i olakšavali njegovu provedbu. Održano je 30 sastanaka u svim područjima politika obuhvaćenima Sporazumom o trgovini i suradnji. To je više nego s bilo kojom drugom trećom zemljom s kojom EU ima usporediv odnos kad je riječ o trgovini i suradnji. Popis sastanaka nalazi se u Prilogu 1. Komisija na internetu objavljuje dnevne redove i zapisnike sa sastanaka zajedničkih tijela[4].

Vijeće za partnerstvo, glavno tijelo osnovano na temelju članka 7. Sporazuma o trgovini i suradnji radi nadzora njegove provedbe na političkoj razini, sastalo se 24. ožujka 2023. EU, koji je predstavljao potpredsjednik Komisije Maroš Šefčovič, i Ujedinjena Kraljevina, koju je predstavljao ministar vanjskih poslova James Cleverly, ponovno su potvrdili svoju želju da u potpunosti iskoriste potencijal Sporazuma o trgovini i suradnji. Potvrdili su svoju predanost

[1] Windsorska politička izjava Europske komisije i Vlade Ujedinjene Kraljevine: https://commission.europa.eu/system/files/2023-02/political%20declaration.pdf

[2] Sporazum o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A22021A0430%2801%29

[3] Odluka Vijeća (EU) 2021/689 od 29. travnja 2021. o sklapanju, u ime Unije, Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane te Sporazuma između Europske unije Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske u vezi sa sigurnosnim postupcima za razmjenu i zaštitu klasificiranih podataka (SL L 149/2): https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021D0689&from=HR

[4] Sastanci Vijeća za partnerstvo EU-a i Ujedinjene Kraljevine i posebnih odbora na temelju Sporazuma o trgovini i suradnji: https://ec.europa.eu/info/strategy/relations-non-eu-countries/relations-united-kingdom/eu-uk-trade-and-cooperation-agreement/meetings-eu-uk-partnership-council-and-specialised-committees-under-trade-and-cooperation-agreement_en

nastavku rada na trgovinskim aranžmanima za električnu energiju i pridruživanju Ujedinjene Kraljevine programima Unije. Složili su se i da će nastaviti s radom na memorandumu o razumijevanju o financijskim uslugama, suradnji u pitanjima intelektualnog vlasništva, osnivanju radnih skupina na temelju članka 9. Sporazuma o trgovini i suradnji te pokretanju dijaloga o kibernetičkim pitanjima i borbi protiv terorizma. U Prilogu 2. ovom izvješću nalazi se cjelovit popis dogovorenih mjera i sažetak napretka ostvarenog 2023. u njihovoj provedbi.

Devetnaest **odbora** osnovanih na temelju članka 8. Sporazuma o trgovini i suradnji radi praćenja njegove provedbe u posebnim područjima sastajalo se tijekom godine kako bi raspravljali o širokom rasponu pitanja u okviru svojih ovlasti. Sastanci su omogućili preispitivanje napretka ostvarenog u ispunjavanju obveza preuzetih u Sporazumu o trgovini i suradnji te održavanje tehničkih rasprava o raznim pitanjima povezanima s njihovom provedbom, uključujući predstojeće regulatorne promjene. Doneseno je nekoliko odluka i preporuka, čiji je sažetak prikazan u Prilogu 3.

Parlamentarna skupština za partnerstvo, osnovana u skladu s člankom 11. Sporazuma o trgovini i suradnji, sastala se dvaput 2023. Na sastanku održanom 3. i 4. srpnja u Bruxellesu zastupnici su raspravljali, među ostalim, o suradnji između EU-a i Ujedinjene Kraljevine u području trgovinske i industrijske politike[5]. Izvan područja primjene Sporazuma o trgovini i suradnji Parlamentarna skupština za partnerstvo donijela je preporuku o zajedničkim naporima za potporu Ukrajini i suradnji u pogledu sankcija[6]. Na sastanku održanom 4. i 5. prosinca u Londonu zastupnici su raspravljali o klimi i ribarstvu, kao i o nekim pitanjima koja nisu obuhvaćena područjem primjene Sporazuma o trgovini i suradnji, kao što je mobilnost ljudi, o kojoj je Parlamentarna skupština za partnerstvo dala preporuku Vijeću za partnerstvo[7].

Predstavnici civilnog društva i dalje su bili uključeni u provedbu Sporazuma o trgovini i suradnji. **Domaća savjetodavna skupina** EU-a, osnovana u skladu s člankom 13. Sporazuma o trgovini i suradnji, sastala se nekoliko puta[8]. Domaća savjetodavna skupina EU-a izradila je program pitanja i preporuka u kojima se odražavaju stajališta civilnog društva o provedbi Sporazuma o trgovini i suradnji te širim odnosima EU-a i Ujedinjene Kraljevine (Praćenje pitanja povezanih s odnosom između EU-a i Ujedinjene Kraljevine)[9]. Komisija uzima te informacije u obzir u interakcijama s Ujedinjenom Kraljevinom o provedbi Sporazuma o trgovini i suradnji.

Nadalje, **Forum civilnog društva**, osnovan na temelju članka 14. Sporazuma o trgovini i suradnji radi održavanja dijaloga o provedbi dijela drugog Sporazuma o trgovini i suradnji,

---

[5] Dnevni redovi sastanaka: https://www.europarl.europa.eu/delegations/hr/d-uk/home

[6] Preporuka o zajedničkim naporima EU-a i Ujedinjene Kraljevine za potporu Ukrajini i djelotvornoj suradnji u pogledu sankcija: https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/273042/3rd%20PPA%20-%20recommendation%20on%20common%20support%20to%20Ukraine.pdf

[7] Preporuka Parlamentarne skupštine za partnerstvo, 4. – 5. prosinca 2023.: programi mobilnosti mladih, studentske razmjene, školski izleti i umjetnici na turneji: https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/279312/Final%20Recommendation%20-%204th%20EU_UK%20PPA.pdf

[8] Zapisnici sa sastanaka: https://www.eesc.europa.eu/en/sections-other-bodies/other/eu-domestic-advisory-group-under-eu-uk-tca/events

[9] Praćenje pitanja povezanih s odnosom između EU-a i Ujedinjene Kraljevine: https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/eu-uk_relations_issues_tracker_december_2022_january_update_0.pdf

koji obuhvaća trgovinu, prijevoz, ribarstvo i druge aranžmane, održan je 7. studenog 2023. u Londonu. Sastanak je bio usmjeren na pitanja provedbe povezana s trgovinom robom i uslugama, regulatornom suradnjom, jednakim uvjetima, energetikom i klimom[10]. Komisija uzima u obzir stajališta koja su na Forumu civilnog društva izrazile organizacije civilnog društva, sindikati, poduzeća iz EU-a i druge organizacije radnika. Komisija nastoji promicati njihove interese u raspravama s Ujedinjenom Kraljevinom o provedbi Sporazuma o trgovini i suradnji.

3. Provedbeni instrumenti, rješavanje sporova i pritužbe

Komisija je uspostavila mehanizme za izvršavanje obveza preuzetih Sporazumom o trgovini i suradnji, rješavanje sporova koji mogu nastati i rješavanje pritužbi dionika u EU-u.

3.1. Provedbeni instrumenti

U 2023. donesene su dvije uredbe kako bi se EU-u omogućilo da djelotvorno i pravodobno ostvari svoja prava u provedbi i izvršenju sporazuma sklopljenih s Ujedinjenom Kraljevinom. To su: uredba[11] kojom su obuhvaćeni Sporazum o povlačenju[12] i Sporazum o trgovini i suradnji kad je riječ o pitanjima obuhvaćenima područjem primjene Ugovora o funkcioniranju Europske unije te uredba[13] kojom je obuhvaćen Sporazum o trgovini i suradnji kad je riječ o pitanjima obuhvaćenima područjem primjene Ugovora o Euratomu.

Te su uredbe pravna osnova na temelju koje Komisija može donijeti jednostrane mjere i mjere izvršenja kako je utvrđeno u Sporazumu o trgovini i suradnji i Sporazumu o povlačenju. Točnije, Komisija će moći suspendirati svoje obveze na temelju Sporazuma o trgovini i suradnji ako Ujedinjena Kraljevina ne bude poštovala pravorijek arbitražnog tijela osnovanog na temelju Sporazuma o trgovini i suradnji[14] ili Sporazuma o povlačenju. Komisija će u određenim slučajevima moći djelovati jednostrano kako bi zaštitila interese EU-a bez prethodnog pokretanja arbitražnog postupka, na primjer ako postoji rizik da će

[10] Dnevni red sastanka: https://policy.trade.ec.europa.eu/events/second-eu-uk-trade-and-cooperation-agreement-civil-society-forum-2023-11-07_en

[11] Uredba (EU) 2023/657 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2023. o utvrđivanju pravila za ostvarivanje prava Unije u provedbi i izvršenju Sporazuma o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A32023R0657

[12] Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, 2019/C 384 I/01: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A12019W%2FTXT%2802%29

[13] Uredba Vijeća (Euratom) 2023/1479 od 14. srpnja 2023. o utvrđivanju pravila za ostvarivanje prava Zajednice u provedbi Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2023.182.01.0086.01.HRV&toc=OJ%3AL%3A2023%3A182%3ATOC

[14] Članak 749. stavak 4. Sporazuma o trgovini i suradnji.

subvencija u Ujedinjenoj Kraljevini uzrokovati znatan negativni učinak na trgovinu ili ulaganja između dviju stranaka[15].

3.2. Rješavanje sporova

Iako je popis arbitara sastavljen na temelju članka 752. Sporazuma o trgovini i suradnji donesen 2022.[16], tijekom 2023. nastavilo se raditi na popisu članova stručne skupine radi procjene pitanja jednakih uvjeta u skladu s člankom 409. stavkom 3. Sporazuma o trgovini i suradnji. EU je 23. ožujka 2023. Ujedinjenoj Kraljevini službeno predložio popis osoba koje žele i mogu obavljati dužnost članova stručne skupine i predsjednika stručne skupine[17]. Ujedinjena Kraljevina dostavila je prijedlog EU-u 13. srpnja 2023. Na temelju tih prijedloga Posebni trgovinski odbor za jednake uvjete za otvoreno i pošteno tržišno natjecanje i održivi razvoj treba sastaviti popis od najmanje 15 osoba. Predviđa se da će taj popis biti dovršen u prvoj polovini 2024.

3.3. Pritužbe

U 2023. podneseno je šest pritužbi putem centraliziranih alata koje je uspostavila Komisija[18]. Jedan od tih podnesaka proglašen je neprihvatljivim jer ga je dostavio subjekt iz Ujedinjene Kraljevine. Pet preostalih podnesaka odnosilo se na pitanja koja nisu obuhvaćena područjem primjene Sporazuma o trgovini i suradnji[19]. Proslijeđeni su nadležnim službama Komisije radi odgovora.

4. Provedba po sektorima

Provedba Sporazuma o trgovini i suradnji po sektorima dobro je funkcionirala. Sve obveze provedbe s rokom 2023. ili početkom 2024. ispunjene su ili su na dobrom putu da budu ispunjene.

U ovom se odjeljku navode glavna postignuća, kao i ključni razvoj politika u Ujedinjenoj Kraljevini u raznim područjima. Ujedno se, kad je to moguće, kvantificiraju trgovinski tokovi između EU-a i Ujedinjene Kraljevine.

---

[15] Članak 374. stavak 3. Sporazuma o trgovini i suradnji.

[16] Odluka br. 3/2022 Vijeća za partnerstvo osnovanog Sporazumom o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane od 21. prosinca 2022. o utvrđivanju popisa osoba koje žele i mogu obavljati dužnost članova arbitražnog tijela u skladu sa Sporazumom o trgovini i suradnji: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A22022D2550

[17] https://commission.europa.eu/system/files/2023-04/Letter%20to%20Secretary%20of%20State%20Rt%20Hon%20James%20Cleverly%20MP.pdf

[18] https://ec.europa.eu/assets/sg/complaint_eu_uk_tca/complaints_hr/ i https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/single-entry-point-0

[19] Ti su se podnesci odnosili na imigracijska pravila za vlasnike nekretnina, priznavanje određenog medicinskog osposobljavanja, kontrole gotovine na granici, zaštitu podataka u postupcima izdavanja viza i mobilnost studenata.

4.1. Trgovina robom

Općenito govoreći, aranžmani povezani s trgovinom utvrđeni u Sporazumu o trgovini i suradnji vrlo su dobro funkcionirali.

U skladu s člankom 31. Sporazuma o trgovini i suradnji EU i Ujedinjena Kraljevina razmijenili su 2023. statističke podatke o uvozu[20]. To pokazuje da su stope iskorištenosti povlastica[21] i dalje visoke te usporedive sa stopama iz prethodne godine: za 88,4 % robe prihvatljive za povlastice EU-a koja je izvezena u Ujedinjenu Kraljevinu i 81,2 % robe prihvatljive za povlastice koja je uvezena iz Ujedinjene Kraljevine iskorištene su povlastice na temelju Sporazuma o trgovini i suradnji. Te su stope među najvišima u usporedbi sa stopama iskorištenosti povlastica u okviru sporazuma EU-a o slobodnoj trgovini s drugim partnerima[22].

Obveze na temelju Sporazuma o trgovini i suradnji koje su trebale biti dovršene ispunjene su na zadovoljavajući način i na vrijeme za trgovinu **ekološkim proizvodima**. EU i Ujedinjena Kraljevina dovršili su ponovno ocjenjivanje uzajamnog priznavanja ekvivalentnosti zakonodavstva druge stranke u skladu s člankom 3. stavkom 3. Priloga 14. Sporazumu o trgovini i suradnji. Nakon ponovnog ocjenjivanja Komisija je 6. prosinca 2023. donijela odluku[23] kojom se potvrđuje priznavanje ekvivalentnosti, u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (a) Odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma o trgovini i suradnji[24]. U Ujedinjenoj Kraljevini priznavanje ekvivalentnosti EU-a potvrđeno je ministarskom odlukom donesenom istog dana. Internetski registar[25] u Ujedinjenoj Kraljevini iskazuje kontinuirano priznavanje EU-a. Kao rezultat ponovnog ocjenjivanja trgovina ekološkim proizvodima obuhvaćenima Sporazumom o trgovini i suradnji može se neprekinuto nastaviti nakon 2023.

Na sastanku u listopadu 2023. Posebni trgovinski odbor za tehničke prepreke trgovini dovršio je preispitivanje daljnjih mjera za olakšavanje **trgovine vinom**, koje je trebalo provesti u roku od tri godine od stupanja na snagu Sporazuma o trgovini i suradnji, u skladu s člankom 7. Priloga 15.

Kako bi se olakšala suradnja između EU-a i Ujedinjene Kraljevine u području **poreza na dodanu vrijednost i tražbina koje se odnose na poreze i davanja**, nadležni odbor donio je

[20] Podaci obuhvaćaju 2022.
[21] Stopa iskorištenosti povlastica odnosi se na udio uvoza ili izvoza koji ulazi na temelju trgovinskih povlastica kao udio u ukupnoj vrijednosti uvoza ili izvoza prihvatljivog za povlastice partnerske zemlje.
[22] Za pojedinosti vidjeti Izvješće Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o provedbi i izvršenju trgovinske politike EU-a: https://policy.trade.ec.europa.eu/enforcement-and-protection/implementing-and-enforcing-eu-trade-agreements_en
[23] Odluka Komisije (EU) 2023/2719 od 6. prosinca 2023. o potvrđivanju priznavanja ekvivalentnosti u pogledu ekoloških proizvoda iz Priloga 14. Sporazumu o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2023/2719
[24] Odluka Vijeća (EU) 2021/689 od 29. travnja 2021. o sklapanju, u ime Unije, Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane e Sporazuma između Europske unije Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske u vezi sa sigurnosnim postupcima za razmjenu i zaštitu klasificiranih podataka (SL L 149/2) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021D0689&from=HR
[25] https://www.gov.uk/government/publications/organic-registers-lists-of-third-countries-or-territories-control-bodies-and-control-authorities

odluke[26] potrebne za potpunu provedbu Protokola o administrativnoj suradnji i suzbijanju prijevara u području poreza na dodanu vrijednost i o uzajamnoj pomoći pri naplati tražbina povezanih s porezima i carinama (Protokol o PDV-u) iz članka 120. Sporazuma o trgovini i suradnji. Stoga se Protokol o PDV-u može u potpunosti provesti čim potrebni elektronički sustavi postanu operativni, što se očekuje tijekom 2024. Time će se državama članicama omogućiti bolje izvršenje pravila EU-a o PDV-u te povrat poreza i carina od poduzeća u Ujedinjenoj Kraljevini koja opskrbljuju kupce u EU-u.

Kad je riječ o **pravilima o podrijetlu**, Vijeće za partnerstvo donijelo je 21. prosinca 2023. odluku[27] o produljenju postojećih pravila o podrijetlu za određene proizvode za baterije i elektrificirana vozila za tri godine do 31. prosinca 2026. Vijeće za partnerstvo istaknulo je da je riječ o jednokratnoj mjeri. Kako bi se izbjegle carine nakon tog datuma, dionici moraju iskoristiti dodatne tri godine za prilagodbu lanaca opskrbe kako bi vozila namijenjena izvozu u drugu stranku bila opremljena baterijama koje su u skladu s pravilima o podrijetlu utvrđenima u Sporazumu o trgovini i suradnji. Kako bi se osigurala jednokratna priroda tog produljenja, Vijeće za partnerstvo ujedno je ograničilo svoje buduće ovlasti za ponovnu izmjenu tih pravila za određene proizvode[28].

Kad je riječ o promjenama u Ujedinjenoj Kraljevini, 5. travnja 2023. najavljen je novi pristup **sigurnosnim provjerama robe iz EU-a**, uključujući **sanitarne i fitosanitarne zahtjeve**[29], koji će se postupno uvesti od listopada 2023. Međutim, 29. kolovoza, objavom modela za postupanje na granicama (*Border Target Operating Model*)[30], Ujedinjena Kraljevina odlučila je tijekom 2024. postupno uvoditi potpune granične kontrole za uvoz iz EU-a.

Kasno objavljivanje konačnog modela za postupanje na granicama i manjak pojedinosti o mnogim njegovim odredbama, zajedno s kašnjenjima u uvođenju elektroničkog certificiranja u Ujedinjenoj Kraljevini, izazvali su znatnu zabrinutost u EU-u u vezi s točnim zahtjevima i postupcima za izvoz iz EU-a. Nadalje, dodatni administrativni zahtjevi, troškovi[31] i moguća duga kašnjenja na granici mogli bi imati odvraćajući učinak na izvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u Ujedinjenu Kraljevinu.

Iako je za razvoj i provedbu primjenjivog uvoznog režima odgovorna Ujedinjena Kraljevina, kako bi se dionicima iz EU-a pomoglo da se pripreme za nove uvozne zahtjeve, Komisija je od tijela Ujedinjene Kraljevine zatražila potrebna pojašnjenja putem kanala uspostavljenih Sporazumom o trgovini i suradnji, kao što su Posebni trgovinski odbor za sanitarne i fitosanitarne mjere i Posebni trgovinski odbor za carinsku suradnju i pravila o podrijetlu. Komisija je koristila strukture kao što su Domaća savjetodavna skupina i Savjetodavni odbor za pristup tržištu kako bi se povezala s dionicima u EU-u.

---

[26] Za pojedinosti vidjeti Prilog 3.

[27] Odluka br. 1/2023 Vijeća za partnerstvo u pogledu prijelaznih pravila za određene proizvode za električne akumulatore i elektrificirana vozila: https://commission.europa.eu/publications/decision-no-12023-partnership-council-regards-transitional-product-specific-rules-electric_en

[28] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/ip_23_6707

[29] Model za postupanje na granicama: nacrt za povratne informacije: https://www.gov.uk/government/publications/the-border-target-operating-model-draft-for-feedback

[30] Model za postupanje na granicama: https://www.gov.uk/government/publications/the-border-target-operating-model-august-2023

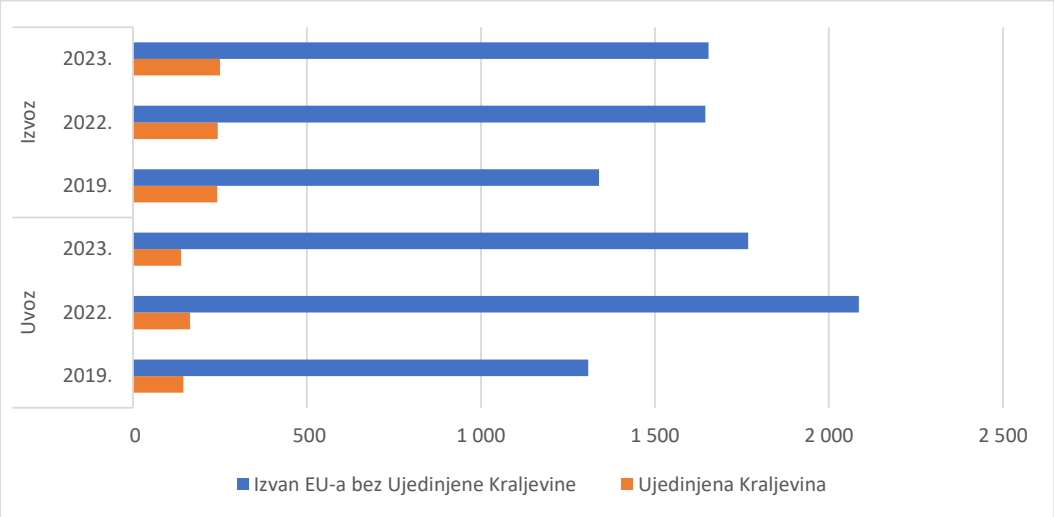
[31] Vlada Ujedinjene Kraljevine procijenila je da bi nove granične kontrole životinjskih i biljnih proizvoda uvezenih iz EU-a dovele do dodatnih administrativnih troškova za poduzeća u iznosu od oko 330 milijuna GBP godišnje: https://www.ft.com/content/015e1f25-0725-49f1-9a7d-bf9ec0dc4678

Ministarstvo poduzetništva i trgovine najavilo je 1. kolovoza 2023. neograničeno produljenje upotrebe oznake CE za 18 kategorija proizvoda u njegovoj nadležnosti[32]. To znači da proizvođači tih kategorija proizvoda iz EU-a ne moraju stavljati oznaku ocjene sukladnosti Ujedinjene Kraljevine (UKCA) kad stavljaju robu na tržište u Velikoj Britaniji, već mogu nastaviti upotrebljavati oznaku CE kao potvrdu da proizvodi ispunjavaju sigurnosne i zdravstvene zahtjeve te zahtjeve za zaštitu okoliša. Ne mora se provesti ni ocjenjivanje sukladnosti koje provodi treća strana u Ujedinjenoj Kraljevini. Još nije jasno hoće li druga ministarstva u Ujedinjenoj Kraljevini dopustiti nastavak upotrebe oznake CE za druge kategorije proizvoda.

Trgovinski tokovi između EU-a i Ujedinjene Kraljevine razvijali su se 2023. kako slijedi[33].

U prva tri tromjesečja 2023. EU je u Ujedinjenu Kraljevinu izvezao robu u vrijednosti od 251 milijardu EUR[34], što je povećanje od 2,8 % u odnosu na isto razdoblje 2022. i 3,5 % u odnosu na isto razdoblje 2019. Uvoz u EU iz Ujedinjene Kraljevine u prva tri tromjesečja 2023. iznosio je 139 milijardi EUR, što je smanjenje od 15,7 % u odnosu na isto razdoblje 2022. i pad od 4,2 % u odnosu na isto razdoblje 2019. EU je 2023. ostvario znatan trgovinski suficit s Ujedinjenom Kraljevinom u iznosu od 112 milijardi EUR.

Kad se trgovina EU-a s Ujedinjenom Kraljevinom usporedi s trgovinom EU-a s ostatkom svijeta u prva tri tromjesečja 2023., izvoz iz EU-a u druge zemlje izvan EU-a povećao se za 0,5 % u odnosu na isto razdoblje 2022. i za 23,5 % u usporedbi s istim razdobljem 2019. Uvoz u EU iz ostalih trećih zemalja smanjio se za 15,2 % u odnosu na isto razdoblje 2022. i povećao se za 35,1 % u odnosu na 2019.

[32] https://www.gov.uk/government/news/uk-government-announces-extension-of-ce-mark-recognition-for-businesses?utm_medium=email&utm_campaign=govuk-notifications-topic&utm_source=16bd8618-3575-44cc-b015-b8fa30cc34c5&utm_content=immediately

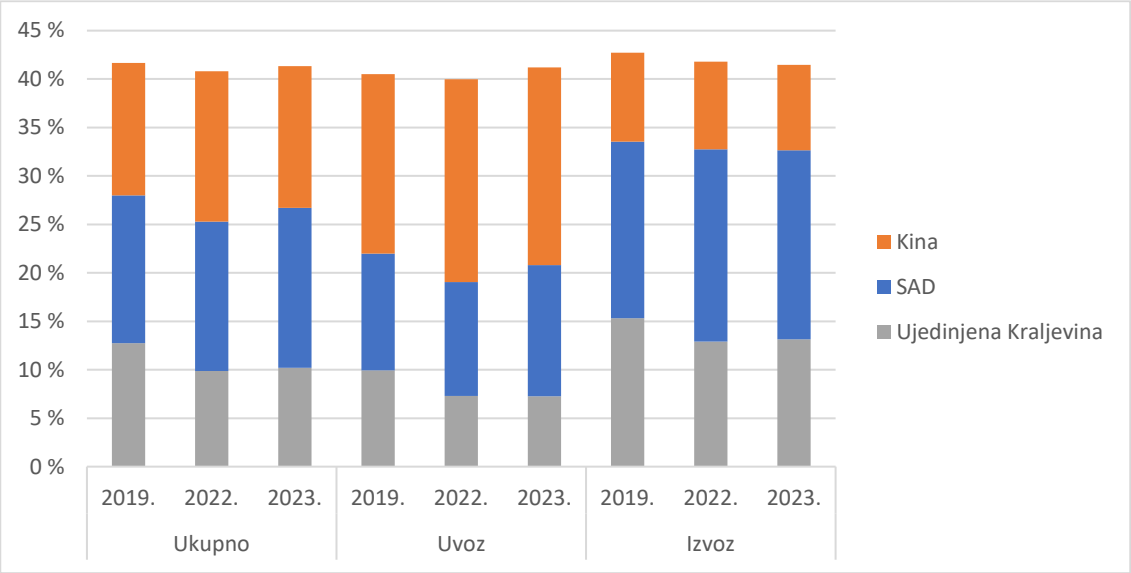
[33] Svi se brojevi temelje na podacima Eurostata.

[34] Podaci iz 2019. o trgovini s Ujedinjenom Kraljevinom temeljili su se na statističkim pojmovima koji se primjenjuju na trgovinu među državama članicama EU-a. Od siječnja 2021. podaci o trgovini s Ujedinjenom Kraljevinom objedinjuju podatke o trgovini EU-a s Ujedinjenom Kraljevinom, isključujući Sjevernu Irsku, koji se temelje na istim statističkim pojmovima kao i podaci za trgovinu s nekom drugom partnerskom zemljom izvan EU-a, te podatke o trgovini EU-a sa Sjevernom Irskom koji se temelje na istim statističkim pojmovima kao i podaci za trgovinu među državama članicama. Eurostat objavljuje podatke o trgovini robom s Ujedinjenom Kraljevinom u skupovima podataka EU-a za trgovinu s trećim zemljama (podaci „izvan EU-a").

Slika 1: EU-ova trgovina robom s Ujedinjenom Kraljevinom u usporedbi s trgovinom EU-a s ostatkom svijeta, prva tri tromjesečja 2019., 2022. i 2023., u milijardama EUR. Izvor: Eurostat

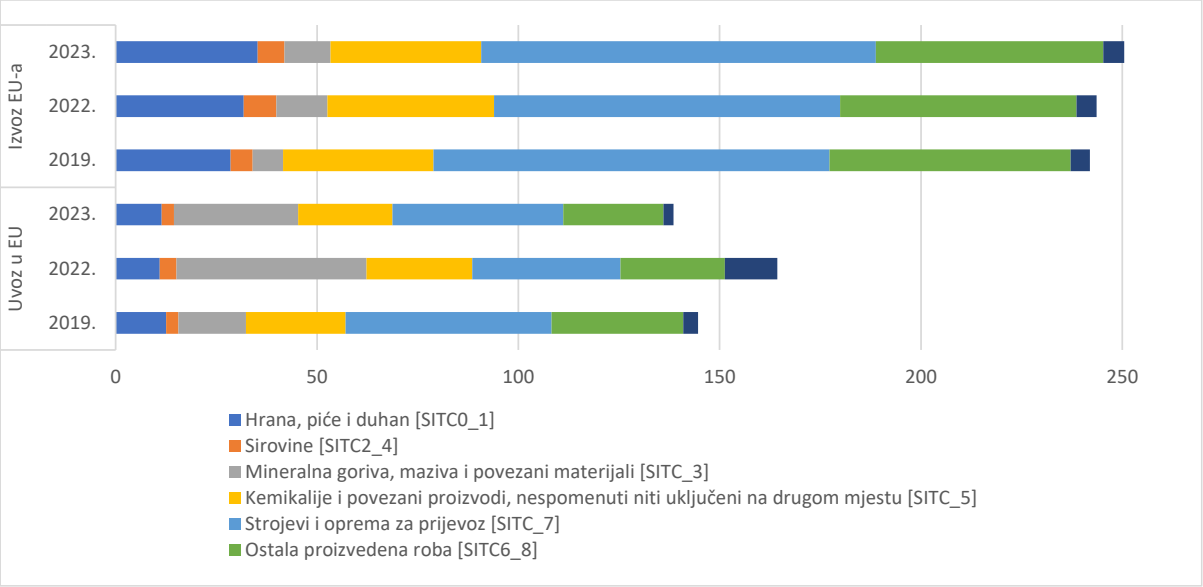
U prva tri tromjesečja 2023. ukupna trgovina robom s Ujedinjenom Kraljevinom činila je 10,2 % trgovine EU-a s međunarodnim partnerima, što je blago povećanje s 9,9 % u 2022. i smanjenje s 12,7 % u 2019.

Ujedinjena Kraljevina bila je odredište 13,2 % izvoza EU-a (u usporedbi s 12,9 % u 2022. i 15,3 % u 2019.), čime je zauzela drugo mjesto iza SAD-a (19,5 %). Ukupno 7,3 % uvoza u EU došlo je iz Ujedinjene Kraljevine (u usporedbi sa 7,3 % u 2022. i 10,00 % u 2019.), čime je zauzela treće mjesto iza Kine (20,4 %) i SAD-a (13,5 %).

Slika 2: EU-ova trgovina robom s tri najveća međunarodna partnera, prva tri tromjesečja 2019., 2022. i 2023. (%). Izvor: Eurostat

Sektori u kojima je zabilježen najveći porast izvoza iz EU-a u Ujedinjenu Kraljevinu u 2023. u odnosu na 2022. bili su sektor strojeva i opreme za prijevoz (+ 14 %) te sektor hrane, pića i duhana (+ 11 %). Uvoz u EU iz Ujedinjene Kraljevine 2023. povećao se samo za sektor strojeva i opreme za prijevoz (+ 15 %) te sektor hrane, pića i duhana (+ 4 %), dok se smanjio za sve ostale kategorije proizvoda.

Slika 3: EU-ova trgovina robom s Ujedinjenom Kraljevinom prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SITC) za robu, prva tri tromjesečja 2019., 2022. i 2023., u milijardama EUR. Izvor: Eurostat

4.2. Usluge i ulaganje, digitalna trgovina, intelektualno vlasništvo, javna nabava te mala i srednja poduzeća

U područjima usluga i ulaganja, digitalne trgovine, intelektualnog vlasništva, javne nabave te malih i srednjih poduzeća provedba je tekla bez većih poteškoća.

Na sastanku u listopadu 2023. Posebni trgovinski odbor za usluge, ulaganja i digitalnu trgovinu dovršio je preispitivanje provedbe odredbe o **prekograničnom protoku podataka**, koju je trebalo provesti u roku od tri godine od stupanja na snagu Sporazuma o trgovini i suradnji, u skladu s člankom 201. stavkom 2.

Kad je riječ o **priznavanju stručnih kvalifikacija**, Komisija je ocijenila zajedničku preporuku koju su u listopadu 2022. podnijeli Vijeće arhitekata Europe i Odbor za registraciju arhitekata u Ujedinjenoj Kraljevini, u skladu s člankom 158. stavkom 3. Sporazuma o trgovini i suradnji, kao i nacrt sporazuma o uzajamnom priznavanju.

Komisija smatra da je prijedlog neuravnotežen i štetan za arhitekte iz EU-a jer bi arhitekti koji su stekli kvalifikacije u Ujedinjenoj Kraljevini uživali razinu priznavanja sličnu onoj koju su imali kad je Ujedinjena Kraljevina bila država članica, dok bi arhitekti koji su stekli kvalifikacije u nekoj državi članici EU-a morali položiti posebne stručne ispite u Ujedinjenoj Kraljevini. Ta asimetrija nije opravdana nijednom od mogućih osnova za kompenzacijske mjere utvrđene u Sporazumu o trgovini i suradnji. Stručna tijela dostavila su revidiranu verziju zajedničke preporuke i nacrt sporazuma o uzajamnom priznavanju, u kojima ta asimetrija nije riješena. Komisija smatra da ti dokumenti nisu primjerena osnova za početak pregovora.

Nastavljene su rasprave s Ujedinjenom Kraljevinom o njezinim pravilima o globalnoj poslovnoj mobilnosti i poteškoćama s kojima se suočavaju subjekti iz EU-a, posebno o

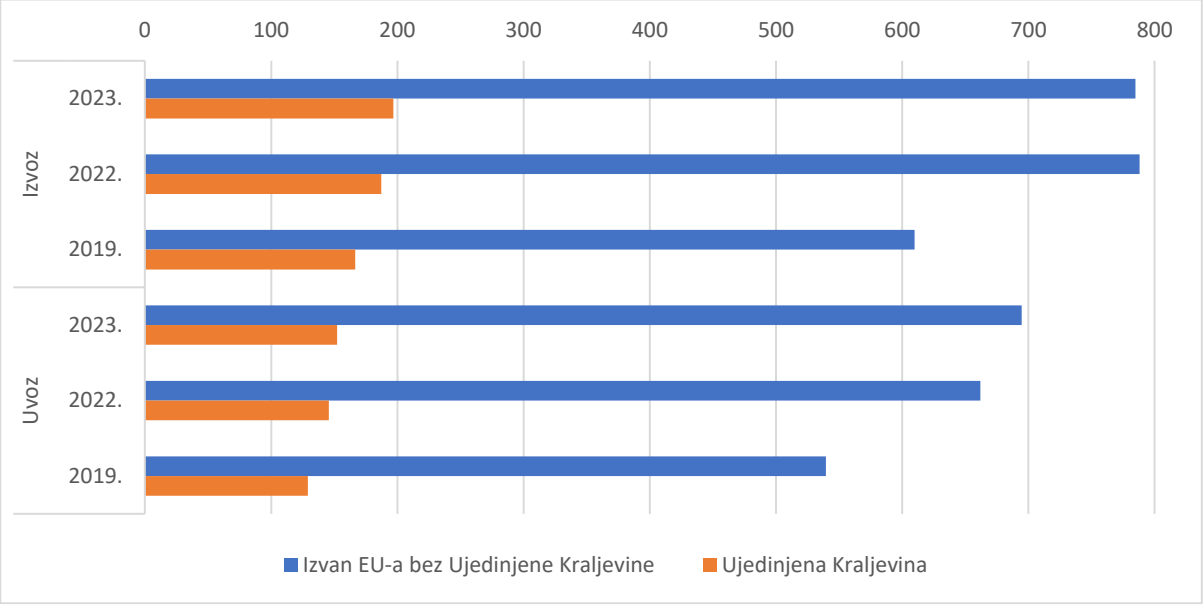
opterećujućim **zahtjevima u pogledu sponzorstva** koje pružatelji usluga iz EU-a moraju ispuniti kako bi pružali uslugu u Ujedinjenoj Kraljevini[35]. Komisija će i dalje tražiti rješenje.

U području **intelektualnog vlasništva** pokrenute su rasprave između Ureda EU-a za intelektualno vlasništvo i Ureda Ujedinjene Kraljevine za intelektualno vlasništvo o poboljšanju suradnje, kako je predviđeno člankom 273. Sporazuma o trgovini i suradnji, putem memoranduma o razumijevanju.

Trgovinski tokovi između EU-a i Ujedinjene Kraljevine razvijali su se 2023. kako slijedi[36].

U prva tri tromjesečja 2023. EU je u Ujedinjenu Kraljevinu izvezao usluge u vrijednosti od 197 milijardi EUR, što je povećanje od 5,2 % u odnosu na isto razdoblje 2022. i 18,2 % u odnosu na isto razdoblje 2019. Uvoz u EU iz Ujedinjene Kraljevine iznosio je 152 milijarde EUR, što je povećanje od 4,6 % u odnosu na isto razdoblje 2022. i 17,9 % u odnosu na 2019. EU je 2023. ostvario trgovinski suficit s Ujedinjenom Kraljevinom u iznosu od 45 milijardi EUR.

Kad se trgovina EU-a s Ujedinjenom Kraljevinom usporedi s trgovinom EU-a s ostatkom svijeta u prvoj polovini 2023., izvoz iz EU-a u ostale treće zemlje neznatno se smanjio za 0,4 % u odnosu na isto razdoblje 2022. i povećao za 28,7 % u usporedbi s 2019. Uvoz u EU iz ostalih trećih zemalja povećao se za 4,9 % u odnosu na isto razdoblje 2022. i za 28,8 % u odnosu na 2019.

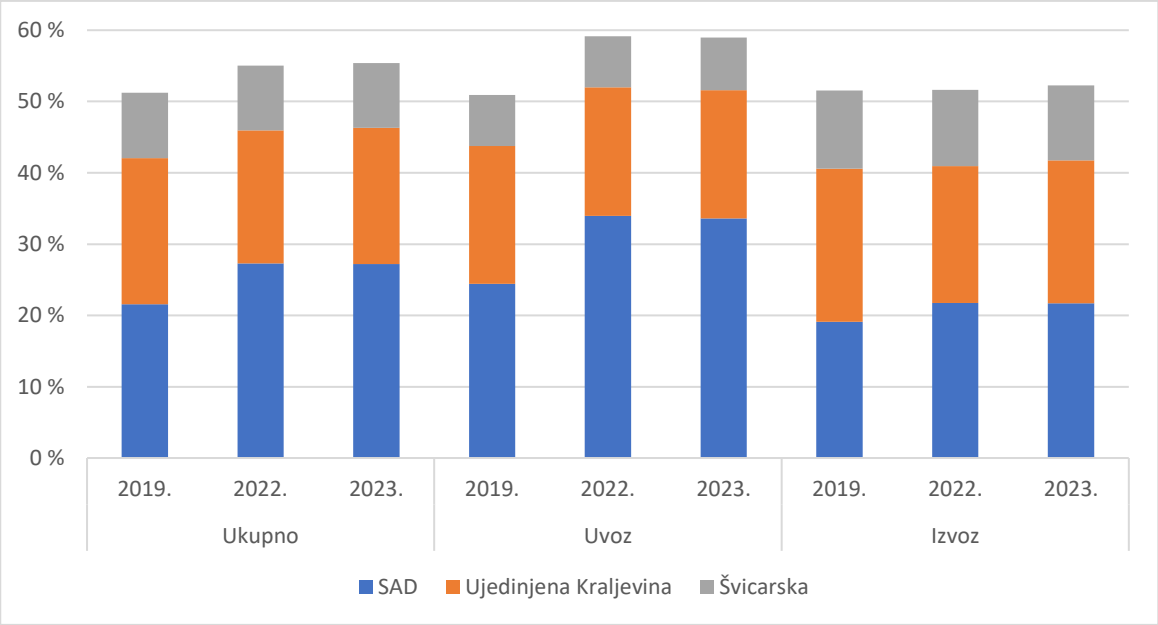

Slika 4: EU-ova trgovina uslugama s Ujedinjenom Kraljevinom u usporedbi s trgovinom EU-a s ostatkom svijeta, tri tromjesečja 2019., 2022. i 2023., u milijardama EUR. Izvor: Eurostat

U prva tri tromjesečja 2023. ukupna trgovina uslugama s Ujedinjenom Kraljevinom činila je 19,1 % ukupne trgovine EU-a s međunarodnim partnerima, što je blago povećanje s 18,7 % u 2022. i smanjenje u odnosu na 2019. (20,5 %).

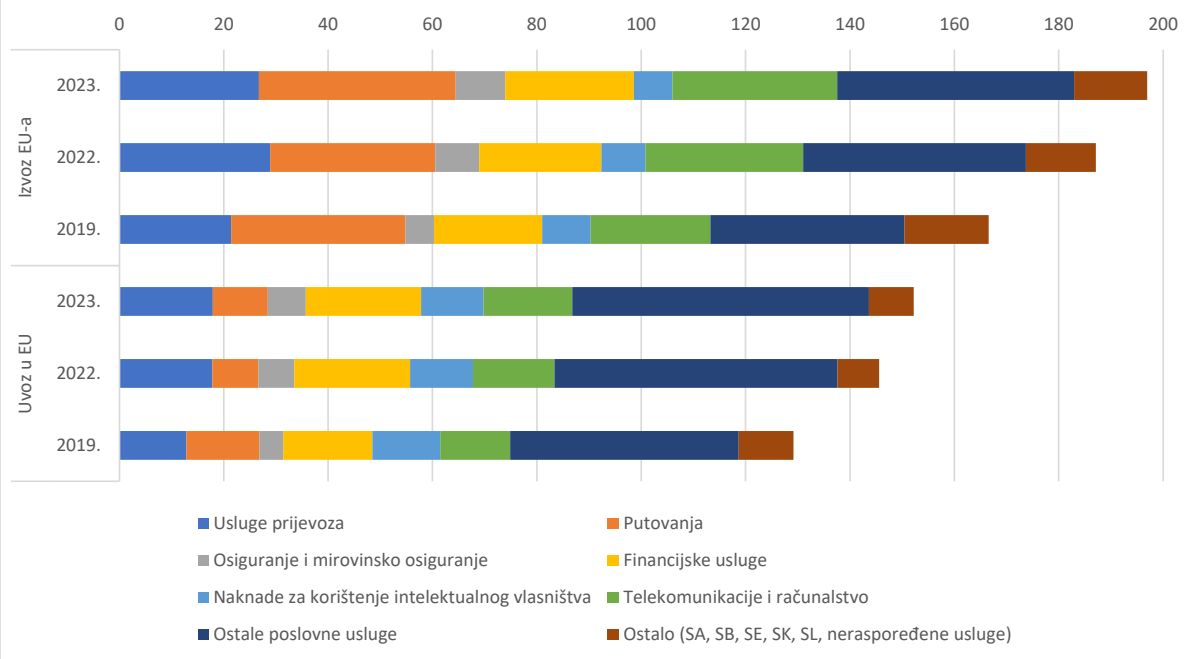
[35] Za dodatne pojedinosti vidjeti odjeljak 3.2. drugog izvješća Komisije o provedbi Sporazuma o trgovini i suradnji: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023DC0118
[36] Svi se brojevi temelje na podacima Eurostata.

Ujedinjena Kraljevina bila je odredište 20,1 % izvoza EU-a 2023. (u usporedbi s 19,2 % u 2022. i 21,5 % u 2019.), čime je zauzela drugo mjesto iza SAD-a (21,7 %). Ukupno 18,0 % uvoza u EU došlo je iz Ujedinjene Kraljevine (u usporedbi s 18,0 % u 2022. i 19,3 % u 2019.), čime je zauzela drugo mjesto iza SAD-a (33,6 %).

Slika 5: EU-ova trgovina uslugama s trima najvećim međunarodnim partnerima, prva tri tromjesečja 2019., 2022. i 2023. (%). Izvor: Eurostat

Sektori u kojima je zabilježen najveći porast izvoza iz EU-a u Ujedinjenu Kraljevinu u 2023. u odnosu na 2022. bili su sektor putovanja (+ 19,2 %) te sektor usluga osiguranja i mirovinskog osiguranja (+ 12,4 %). Uvoz u EU iz Ujedinjene Kraljevine najviše se povećao u sektoru putovanja (+ 19,3 %), a iza njega slijedi sektor telekomunikacijskih i računalnih usluga (+ 8,8 %).

Slika 6: EU-ova trgovina uslugama s Ujedinjenom Kraljevinom u prva tri tromjesečja 2023. u usporedbi s istim razdobljem 2022. i 2019. po vrsti usluge[37], u milijardama EUR. Izvor: Eurostat

4.3. Energetika

S obzirom na trenutačni geopolitički kontekst posebno je važno ojačati suradnju između EU-a i Ujedinjene Kraljevine u području energetike. Važnost suradnje u tom području naglašena je na drugom sastanku Vijeća za partnerstvo. Međutim, potpuna provedba odredaba o energetici iz Sporazuma o trgovini i suradnji i dalje je problematična zbog složenosti predmeta.

Ostvaren je samo djelomičan napredak u provedbi **novih trgovinskih aranžmana za električnu energiju** predviđenih člankom 312. i Prilogom 29. Sporazumu o trgovini i suradnji. Na temelju preporuke Posebnog odbora za energetiku od 7. veljače 2023. operatori prijenosnih sustava iz EU-a i Ujedinjene Kraljevine dostavili su dodatne informacije. Te informacije ne ukazuju na jasne daljnje mjere za donošenje novih aranžmana jer je i dalje upitno koliko bi potencijalna rješenja bila snažna i otporna na buduće promjene. Posebni odbor za energetiku i dalje istražuje mogućnosti i načine za rješavanje tih pitanja.

U kontekstu rada na odmicanju od ruskih goriva diversifikacijom suradnja na temelju članka 315. Sporazuma o trgovini i suradnji u području **sigurnosti opskrbe** i dalje je od velike važnosti. Isporuke plina iz Ujedinjene Kraljevine u EU ostale su visoke 2023. To je pridonijelo sigurnosti opskrbe EU-a i diversifikaciji izvora energije. U očekivanju zime 2023. – 2024. održane su tehničke razmjene o pripravnosti u području opskrbe plinom i električnom energijom te o sigurnosti odobalnih djelatnosti.

U skladu s člankom 319. Sporazuma o trgovini i suradnji o **energiji iz obnovljivih izvora i energetskoj učinkovitosti** EU je obavijestio Ujedinjenu Kraljevinu o svojim ambicioznijim ciljevima koji proizlaze iz revidirane Direktive o obnovljivoj energiji[38] i Direktive o energetskoj učinkovitosti[39].

Ostvaren je napredak u **razvoju energije iz obnovljivih izvora na moru**, u skladu s člankom 321. Sporazuma o trgovini i suradnji i u okviru Memoranduma o razumijevanju o suradnji u području energije iz obnovljivih izvora na moru između sudionika Energetske suradnje zemalja na Sjevernom moru i Ujedinjene Kraljevine[40].

---

[37] Vrste usluga u kategoriji „Ostalo”: SS – usluge proizvodnje s fizičkim sirovinama u vlasništvu drugih, SB – usluge održavanja i popravka, SE – građevinarstvo, SK – osobne, kulturne i rekreacijske usluge, SL – državna roba i usluge te neraspoređene usluge.

[38] Direktiva (EU) 2023/2413 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. listopada 2023. o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 i Direktive 98/70/EZ u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A32023L2413&qid=1699364355105

[39] Direktiva (EU) 2023/1791 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o energetskoj učinkovitosti i izmjeni Uredbe (EU) 2023/955 (preinaka): https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=OJ%3AJOL_2023_231_R_0001&qid=1695186598766

[40] Memorandum o razumijevanju o suradnji u području energije iz obnovljivih izvora na moru između sudionika Energetske suradnje zemalja na Sjevernom moru (NSEC), s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane: https://energy.ec.europa.eu/system/files/2022-12/NSEC%20UK%20MoU%20signed.pdf

EU i Ujedinjena Kraljevina poduzeli su i mjere za olakšavanje **suradnje između** svojih **operatora prijenosnih sustava i regulatornih tijela**, kako je predviđeno u člancima 317. i 318. Sporazuma o trgovini i suradnji. Očekuje se da će se radni dogovori između operatora prijenosnih sustava za plin i električnu energiju[41] obiju strana i regulatornih tijela[42] postići 2024.

4.4. Prijevoz

Provedba Sporazuma o trgovini i suradnji u području prometa nije bila problematična i bila je usmjerena na učinkovito ostvarivanje prava koja su stranke uzajamno odobrile.

U području **sigurnosti zračnog prometa** Agencija EU-a za sigurnost zračnog prometa (EASA) odobrila je, na temelju članka 446. u vezi s Prilogom 30. Sporazumu o trgovini i suradnju, jedan od podnesenih 18 zahtjeva za ovjeru certifikata koje je izdalo Tijelo za civilno zrakoplovstvo Ujedinjene Kraljevine. Uz potporu EASA-e tijela Ujedinjene Kraljevine ovjerila su četiri od pet projekata koje su prijavili podnositelji zahtjeva iz EU-a. Ti su podaci u očekivanim granicama aktivnosti kad je riječ o ovjerama.

U području **zračnog prijevoza** do kraja 2023. sklopljena su 23 bilateralna sporazuma[43] o uslugama isključivo teretnog prijevoza između države članice EU-a i Ujedinjene Kraljevine u skladu s člankom 419. stavcima 4. i 9. Sporazuma o trgovini i suradnji. Dva ta sporazuma (s Hrvatskom i Slovenijom) sklopljena su 2023.

U području **cestovnog prijevoza** Posebni odbor za cestovni prijevoz donio je odluku[44] u skladu s člankom 468. stavkom 5. i dijelom B odjeljkom 4. člankom 2. stavkom 2. Priloga 31. Sporazumu o trgovini i suradnji o prilagodbi tehničkih specifikacija pametnog tahografa 2 kako je utvrđeno u pravu EU-a[45]. Zbog toga cestovni prijevoznici u teretnom prometu s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini moraju opremiti svoja vozila pametnim tahografima koji ispunjavaju te tehničke specifikacije u vožnjama u skladu s člankom 462. Sporazuma o trgovini i suradnji.

Radi cjelovitosti, u području **željezničkog prijevoza**, koje nije obuhvaćeno Sporazumom o trgovini i suradnji, Komisija je 20. lipnja 2023. donijela Prijedlog[46] odluke Europskog parlamenta i Vijeća o ovlašćivanju Francuske Republike za pregovore radi dogovaranja,

[41] Europska mreža operatora prijenosnih sustava za električnu energiju i Europska mreža operatora transportnih sustava za plin u EU-u te operatori prijenosnih sustava za električnu energiju i plin u Ujedinjenoj Kraljevini.
[42] Agencija EU-a za suradnju energetskih regulatora i regulatorno tijelo u Ujedinjenoj Kraljevini.
[43] Sljedeće države članice potpisale su bilateralne sporazume s Ujedinjenom Kraljevinom: Austrija, Belgija, Bugarska, Hrvatska, Cipar, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Njemačka, Grčka, Mađarska, Italija, Irska, Latvija, Litva, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Slovačka, Slovenija i Švedska.
[44] Odluka br. 1/2023 Posebnog odbora za cestovni prijevoz osnovanog Sporazumom o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane od 23. studenoga 2023. o prilagodbi tehničkih specifikacija pametnog tahografa 2: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/293/oj
[45] Prilog I.C Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2016/799 kako je izmijenjena provedbenim uredbama (EU) 2021/1228[2] i (EU) 2023/980: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex%3A32023R0980
[46] Prijedlog odluke Europskog parlamenta i Vijeća o ovlašćivanju Francuske Republike za pregovore radi dogovaranja, potpisivanja i sklapanja međunarodnog sporazuma s Ujedinjenom Kraljevinom o zahtjevima za sigurnost i interoperabilnost izravne veze ispod Engleskog kanala: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A52023PC0328

potpisivanja i sklapanja međunarodnog sporazuma s Ujedinjenom Kraljevinom o zahtjevima za sigurnost i interoperabilnost izravne veze ispod Engleskog kanala.

Kad je riječ o promjenama u Ujedinjenoj Kraljevini, izmijenjeno je zakonodavstvo[47] o **kabotaži**, čime je subjektima iz EU-a ukinuto pravo na obavljanje te vrste djelatnosti nakon prazne vožnje ili u kombinaciji s djelatnostima prijevoza u Ujedinjenoj Kraljevini. Osim toga, ukinuto je pravo subjekata iz EU-a da obavljaju djelatnosti prijevoza između Ujedinjene Kraljevine i drugih zemalja izvan EU-a. Prema tvrdnjama Ujedinjene Kraljevine svrha tih promjena bila je uskladiti razinu otvorenosti njezina tržišta s obvezama koje je preuzela na temelju Sporazuma o trgovini i suradnji.

4.5. Ribarstvo

Provedba odredaba Sporazuma o trgovini i suradnji o ribarstvu dobro je napredovala.

Kako bi se poboljšalo **održivo upravljanje zajedničkim ribljim stokovima**, Posebni odbor za ribarstvo donio je 2023. nekoliko odluka i preporuka, uključujući zajedničke smjernice za obavješćivanje druge stranke o mjerama upravljanja[48].

Komisija je s Ujedinjenom Kraljevinom nastavila raspravljati o **mjerama upravljanja** za koje je dostavljena obavijest u skladu s člankom 496. stavkom 3. Sporazuma o trgovini i suradnji koje mogu utjecati na plovila obiju strana.

Komisija i tijela Ujedinjene Kraljevine, Jerseyja i Guernseyja počeli su provoditi aranžmane o vrsti i uvjetima ribolovnih aktivnosti koje ribarska plovila EU-a obavljaju u vodama Jerseyja i Guernseyja, kako je predviđeno člankom 502. Sporazuma o trgovini i suradnji.

EU i Ujedinjena Kraljevina u prosincu su zaključili godišnja savjetovanja radi određivanja **ukupnog dopuštenog ulova** dijeljenih stokova za 2024. na temelju članka 498. Sporazuma o trgovini i suradnji. Stranke su postigle sveobuhvatan dogovor kojim su obuhvaćeni svi stokovi, kojim su za flotu EU-a osigurane ribolovne mogućnosti veće od 388 000 tona, čija se vrijednost procjenjuje na oko 1 milijardu EUR na temelju povijesnih cijena iskrcaja, prilagođenih s obzirom na inflaciju.

Naposljetku, u svojim kontaktima s Ujedinjenom Kraljevinom tijekom 2023. EU je naglašavao važnost uspostave aranžmana za **uzajamni pristup vodama** od srpnja 2026. nadalje.

4.6. Koordinacija socijalne sigurnosti

Suradnja u tom području bila je konstruktivna te su se obje strane obvezale na rješavanje svih pitanja koja bi se mogla pojaviti u provedbi **Protokola o koordinaciji socijalne sigurnosti** uz Sporazum o trgovini i suradnji („Protokol”).

[47] Propis (izmjena) o satima vožnje, tahografima, međunarodnom cestovnom prijevozu tereta i izdavanju dozvola prijevoznicima iz 2022.: https://www.legislation.gov.uk/uksi/2022/1260/contents/made
[48] Za pojedinosti vidjeti Prilog 3.

Za lakši prijenos podataka i pojašnjenje određenih financijskih aspekata Posebni odbor za koordinaciju socijalne sigurnosti donio je dvije odluke[49].

Nadalje, Posebni odbor za koordinaciju socijalne sigurnosti proveo je tehničke radnje za teme kao što su dodatne minimalne izmjene strukturiranih elektroničkih dokumenata i moguće minimalne izmjene prenosivih dokumenata, postupci za povrat troškova davanja za slučaj bolesti i prenošenje relevantnih odluka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti.

4.7. Suradnja u izvršavanju zakonodavstva i pravosudna suradnja u kaznenim stvarima

Provedba Sporazuma o trgovini i suradnji u području izvršavanja zakonodavstva i pravosudne suradnje funkcionirala je neometano.

U području **razmjene profila DNK-a i otisaka prstiju**, do kraja 2023. 19 država članica[50] i Ujedinjena Kraljevina uzajamno su odobrile pristup svojim nacionalnim bazama podataka o DNK-u za automatizirano pretraživanje, u skladu s člankom 530. Sporazuma o trgovini i suradnji. Dvanaest država članica[51] i Ujedinjena Kraljevina odobrile su to za otiske prstiju u skladu s člankom 534. Sporazuma o trgovini i suradnji.

O **prijenosu podataka iz evidencije podataka o putnicima** (PNR) od strane zračnih prijevoznika u Ujedinjenu Kraljevinu za letove između EU-a i Ujedinjene Kraljevine, u skladu s člankom 552. stavkom 15. Sporazuma o trgovini i suradnji, prijelazno razdoblje[52] isteklo je 31. prosinca 2023. Od 1. siječnja 2024. Ujedinjena Kraljevina mora izbrisati podatke putnika iz PNR-a nakon što napusti Ujedinjenu Kraljevinu, osim ako procjena rizika ukazuje na potrebu za zadržavanjem takvih podataka.

Kako bi se olakšala suradnja u kaznenim stvarima, Posebni odbor za suradnju u izvršavanju zakonodavstva i pravosudnu suradnju donio je standardni obrazac[53] zahtjeva za **uzajamnu pomoć u kaznenim stvarima**, kako je navedeno u članku 635. Sporazuma o trgovini i suradnji. Nadležna tijela dužna su upotrebljavati taj obrazac od 1. rujna 2023. Sadržava sve potrebne informacije za zahtjev za uzajamnu pomoć.

---

[49] Za pojedinosti vidjeti Prilog 3.
[50] Austrija, Belgija, Češka, Finska, Francuska, Njemačka, Grčka, Mađarska, Irska, Latvija, Litva, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Poljska, Rumunjska, Slovačka, Španjolska i Švedska.
[51] Belgija, Bugarska, Češka, Danska, Njemačka, Francuska, Litva, Mađarska, Nizozemska, Austrija, Rumunjska i Švedska.
[52] Odluka br. 2/2022 Vijeća za partnerstvo osnovanog Sporazumom o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i sjeverne Irske, s druge strane, od 21. prosinca 2022. o drugom i posljednjem produljenju prijelaznog razdoblja tijekom kojeg Ujedinjena Kraljevina može odstupiti od obveze brisanja podataka iz evidencije podataka o putnicima nakon izlaska putnika iz Ujedinjene Kraljevine: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2022/2549/oj
[53]Odluka br. 1/2023 Posebnog odbora osnovanog na temelju članka 8. stavka 1. točke (r) Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane od 19. lipnja 2023. o utvrđivanju standardnog obrasca za zahtjeve za uzajamnu pomoć: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2023.199.01.0103.01.HRV&toc=OJ%3AL%3A2023%3A199%3AFULL

4.8. Pridruživanje Ujedinjene Kraljevine određenim programima EU-a

Važan korak u provedbi Sporazuma o trgovini i suradnji postignut je pridruživanjem Ujedinjene Kraljevine određenim programima u skladu s dijelom petim Sporazuma o trgovini i suradnji, čime je osigurano više mogućnosti za suradnju u području znanosti, istraživanja i inovacija.

Protokoli I. i II., koje je 4. prosinca 2023. donio Posebni odbor za sudjelovanje u programima Unije, obuhvaćaju posebne uvjete za sudjelovanje Ujedinjene Kraljevine u programu Obzor Europa i komponenti Copernicus svemirskog programa (Protokol I.), kao i pristup uslugama komponente EU-a nadzor i praćenje u svemiru(Protokol II.) u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. Ujedinjena Kraljevina odlučila je da neće sudjelovati u programu za istraživanja i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju ni Europskom zajedničkom poduzeću za ITER i razvoj energije fuzije.

Pridruživanje Ujedinjene Kraljevine programu Obzor Europa stupilo je na snagu 1. siječnja 2024., čime je subjektima iz Ujedinjene Kraljevine omogućeno potpisivanje sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava i financiranje u okviru relevantnih programa od četvrte godine trenutačnog višegodišnjeg financijskog okvira. Dotad su Komisijini prijelazni aranžmani za zemlje u postupku pridruživanja programu Obzor Europa omogućili evaluaciju subjekata iz Ujedinjene Kraljevine pod istim uvjetima koji se primjenjuju na subjekte iz zemalja koje su već bile pridružene.

5. Promjene u pravu Ujedinjene Kraljevine

Komisija je nastavila pomno pratiti zakonodavne promjene u Ujedinjenoj Kraljevini, posebno u vezi s njihovim učinkom na obveze na temelju Sporazuma o trgovini i suradnji.

U ovom odjeljku sažeto su prikazane promjene relevantnih zakona Ujedinjene Kraljevine koje su međusektorske prirode (odjeljak 5.1.) i one koje se odnose na jednake uvjete (odjeljak 5.2.), pri čemu su izdvojeni najvažniji predloženi i doneseni propisi. U slučajevima u kojima su doneseni propisi, u izvješću se naglašava njihova važnost za Sporazum o trgovini i suradnji. Najave političkih namjera i javna savjetovanja nisu obuhvaćeni. Premda mogu ukazivati na smjer politike, bilo bi preuranjeno donositi zaključke o važnosti za Sporazum o trgovini i suradnji.

5.1. Međusektorska pitanja

U 2023. donesena su dva važna zakona i predstavljena su dva prijedloga zakona koji bi mogli utjecati na način na koji se Sporazum o trgovini i suradnji primjenjuje u mnogim područjima. Povučen je jedan zakonodavni prijedlog koji je izazvao znatnu zabrinutost u vezi s njegovom spojivošću s Europskom konvencijom o ljudskim pravima.

Zakon o zadržanom pravu EU-a (opoziv i reforma)[54] donesen je 29. lipnja 2023. Tim se zakonom do kraja 2023. opozivaju određeni zadržani propisi EU-a i uklanja poseban status

[54] Zakon o zadržanom pravu EU-a (opoziv i reforma) iz 2023.: https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2023/28/contents/enacted

cjelokupnog zadržanog prava EU-a u pravnom poretku Ujedinjene Kraljevine[55]. Nadalje, njime se tijelima Ujedinjene Kraljevine dodjeljuju znatne ovlasti za opoziv, izmjenu ili dopunu zadržanih propisa EU-a.

Komisija je pomno pratila razvoj događaja tijekom donošenja tog zakonodavstva i njegovu usklađenost s obvezama Ujedinjene Kraljevine na temelju Sporazuma o trgovini i suradnji. U službenom odgovoru potpredsjedniku Šefčoviču i na nizu tehničkih sastanaka tijela Ujedinjene Kraljevine obavijestila su Komisiju da cilj tog zakona nije smanjiti razinu zaštite u pitanjima povezanima s radom, okolišem i klimom u okviru Sporazuma o trgovini i suradnji. Međutim, to je pitanje potrebno dodatno pratiti kako bi se osigurala usklađenost s obzirom na širok raspon ovlasti dodijeljenih tijelima Ujedinjene Kraljevine za izmjenu zadržanog prava EU-a i ulogu njezinih sudova u tumačenju zadržanog zakonodavstva EU-a[56].

Dana 20. srpnja 2023. donesen je **Zakon o nezakonitom useljavanju**[57], u skladu s kojim osobama koje nezakonito uđu u Ujedinjenu Kraljevinu neće biti dopušten boravak, nego će biti zadržane i odmah udaljene u svoju matičnu zemlju ili u neku drugu zemlju. Nadalje, 7. prosinca 2023. predstavljen je **Prijedlog zakona o sigurnosti Ruande (azil i useljavanje)**[58], kojim se Ruanda proglašava sigurnom zemljom u koju se mogu udaljavati osobe iz Ujedinjene Kraljevine. U svojoj izjavi na temelju članka 19. stavka 1. točke (b) Zakona Ujedinjene Kraljevine o ljudskim pravima ministar unutarnjih poslova izjavio je da „[...] ne može izjaviti da su [...] odredbe Prijedloga zakona o sigurnosti Ruande (azil i useljavanje) u skladu s pravima iz Konvencije, ali vlada ipak želi da Parlament nastavi s drugim čitanjem prijedloga zakona”[59]. Komisija sa zabrinutošću primjećuje taj razvoj događaja i očekuje od Ujedinjene Kraljevine da poštuje svoje međunarodne obveze, posebno one iz Europske konvencije o ljudskim pravima, koja čini osnovu za suradnju u području izvršavanja zakonodavstva i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima n temelju Sporazuma o trgovini i suradnji.

U ožujku 2023. Vlada Ujedinjene Kraljevine predstavila je novu verziju **Prijedloga zakona o zaštiti podataka i digitalnim informacijama (br. 2)**[60]. Cilj je tog prijedloga zakona reforma okvira za zaštitu podataka u Ujedinjenoj Kraljevini, na kojem je Komisija temeljila svoje odluke o primjerenosti razine zaštite osobnih podataka. Prijedlogom zakona namjeravaju se uvesti promjene u nekoliko područja, ponajprije kad je riječ o pravnoj osnovi za obradu osobnih podataka, ostvarivanju prava ispitanika, pravilima za prijenos osobnih podataka ostalim zemljama te uspostavi i funkcioniranju neovisnog tijela za nadzor zaštite podataka. Komisija će nastaviti pratiti zakonodavni postupak.

[55] Zadržano pravo EU-a je korpus prava Unije koje je Ujedinjena Kraljevina prenijela na kraju prijelaznog razdoblja (31. prosinca 2020.) kako bi se izbjegao učinak litice u području zakonodavstva.
[56] U tom pogledu sudovi Ujedinjene Kraljevine trebali bi poštovati odjeljak 29. Zakona o Europskoj uniji (budući odnos) iz 2020., kojim se zahtijeva da se nacionalno pravo tumači primjenom izmjena koje su potrebne za usklađivanje sa Sporazumom o trgovini i suradnji.
[57] Zakon o zadržanom pravu EU-a (opoziv i reforma) iz 2023.: https://www.gov.uk/government/collections/illegal-migration-bill
[58] Prijedlog zakona o sigurnosti Ruande (azil i useljavanje): https://bills.parliament.uk/bills/3540/publications
[59] Vidjeti napomene s objašnjenjima uz Prijedlog zakona o sigurnosti Ruande (azil i useljavanje): https://publications.parliament.uk/pa/bills/cbill/58-04/0038/230038.pdf
[60] Prijedlog zakona o zaštiti podataka i digitalnim informacijama: https://bills.parliament.uk/bills/3430

U travnju 2023. Vlada Ujedinjene Kraljevine predstavila je **Prijedlog zakona o digitalnim tržištima, tržišnom natjecanju i potrošačima**[61]. Prijedlog zakona predviđa reguliranje tržišnog natjecanja na digitalnim tržištima i određivanje poduzeća sa strateškim tržišnim statusom. Njime se također nastoje reformirati određeni aspekti prava tržišnog natjecanja te se uspostavljaju dva odvojena sustava za izvršenje zakonodavstva o zaštiti potrošača u građanskom postupku: sustav koji se temelji na djelovanju sudova i sustav izravnog izvršenja koji primjenjuje Tijelo Ujedinjene Kraljevine za tržišno natjecanje i tržišna pravila. Komisija će nastaviti pratiti zakonodavni postupak.

Naposljetku, **Prijedlog zakona o pravima**[62] predstavljen 2022. povučen je 27. lipnja 2023.

5.2. Jednaki uvjeti za otvoreno i pošteno tržišno natjecanje i održivi razvoj

Komisija pažljivo prati regulatorne promjene u tom području i prema potrebi traži pojašnjenja od Ujedinjene Kraljevine.

5.2.1. Kontrola subvencija i oporezivanje

Tri vrste skupno izuzetih subvencija, **„pojednostavnjene rute" (*Streamlined Routes*)**[63], donesene su u siječnju 2023. Tri pojednostavnjene rute obuhvaćaju: i. istraživanje, razvoj i inovacije, ii. potrošnju energije i iii. lokalni rast te bi oslobodile javna tijela od obveze procjene subvencijskih mjera na temelju subvencijskih načela.

Komisija je nastavila pratiti provedbu prethodno donesenog zakonodavstva koje je stupilo na snagu 2023., kao što je novi sustav kontrole subvencija u skladu sa Zakonom o kontroli subvencija[64] iz 2022. Zatražila je i pojašnjenja Ujedinjene Kraljevine o paketu mjera koje se odnose na troškove električne energije za energetski intenzivne industrije[65], kao i ažurirane informacije o zonama ulaganja i slobodnim lukama.

5.2.2. Radni i socijalni standardi, okoliš i klima

U području **radnih i socijalnih standarda** Komisija je pratila razvoj događaja u vezi s donošenjem i provedbom **Zakona o štrajku (minimalne razine usluge)** iz 2023.[66], kojim se Vladu Ujedinjene Kraljevine ovlašćuje za utvrđivanje zahtjeva u pogledu minimalnih razina usluge za vrijeme štrajkova u određenim sektorima javnih usluga.

Nakon što je Sindikalno vijeće Ujedinjene Kraljevine Međunarodnoj organizaciji rada (MOR) dostavilo podnesak[67] o navodnim napadima na pravo radnika na štrajk, Odbor MOR-

[61] Prijedlog zakona o digitalnim tržištima, tržišnom natjecanju i potrošačima: https://bills.parliament.uk/bills/3453
[62] Prijedlog zakona o pravima: https://bills.parliament.uk/bills/3227
[63] Zakon o kontroli subvencija iz 2022.: pojednostavnjene rute: https://www.gov.uk/government/publications/subsidy-control-act-2022-streamlined-routes
[64] Zakon o kontroli subvencija iz 2022.: https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2022/23/enacted
[65] Vjetar u leđa britanske industrije: savjetovanje o tržištu kapaciteta i odgovor vlade na savjetovanje o programu izuzeća za energetski intenzivne industrije: https://www.gov.uk/government/consultations/british-industry-supercharger-capacity-market-consultation-and-eiis-government-response
[66] Zakon o štrajku (minimalne razine usluge) iz 2023.: https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2023/39/enacted
[67] Podnesak Sindikalnog vijeća Ujedinjene Kraljevine Odboru stručnjaka MOR-a: https://www.tuc.org.uk/sites/default/files/2022-09/ILOsubmission2022.pdf

a za primjenu standarda pozvao je 17. srpnja 2023. Vladu Ujedinjene Kraljevine da olakša dijalog sa socijalnim partnerima i osigura da je svako postojeće ili novo zakonodavstvo u skladu s međunarodnim pravilima o slobodi udruživanja[68]. Tek treba vidjeti kako će Vlada odgovoriti na te preporuke.

Nadalje, Visoki sud Ujedinjene Kraljevine 13. srpnja 2023. ukinuo je zakonski instrument kojim se agencijama za zapošljavanje omogućuje da poslodavcima svjesno osiguraju radnike zaposlene na određeno vrijeme za obavljanje dužnosti radnika koji sudjeluju u štrajku[69].

U području **okoliša i klime** Ujedinjena Kraljevina donijela je sekundarno zakonodavstvo[70] kojim se smanjuje broj emisijskih jedinica u okviru njezina sustava trgovanja emisijama (ETS) koje će se prodavati na dražbi od 2024. nadalje kako bi se ojačali njezini ciljevi dekarbonizacije. Komisija je pratila te promjene zajedno s drugim kretanjima, kao što su pad cijena u ETS-u Ujedinjene Kraljevine, koji je doveo do razlike u odnosu na cijene u ETS-u EU-a, te činjenica da je Odbor za klimatske promjene donio Izvješće Parlamentu o napretku u smanjenju emisija iz 2023.[71] te procjenu najava i kretanja u pogledu nulte neto stope emisija u Ujedinjenoj Kraljevini[72].

Komisija je pratila i razvoj politike o kemikalijama u Ujedinjenoj Kraljevini (REACH Ujedinjene Kraljevine) i njezino odstupanje od politike EU-a (REACH EU-a).

6. Zaključci

Sporazum o trgovini i suradnji nije i ne može biti zamjena za članstvo u EU-u. Nesudjelovanje u jedinstvenom tržištu EU-a i njegovim politikama neizbježno utječe na trgovinu, pristup tržištu i opseg suradnje.

Međutim, kako je prethodno istaknuto[73], Sporazum o trgovini i suradnji vrlo je dobar sporazum za EU. Njime se postiže dobra ravnoteža između prava i obveza za obje stranke te omogućuju dalekosežni pristup tržištu i široka suradnja.

Komisija je i dalje u potpunosti predana daljnjoj provedbi Sporazuma o trgovini i suradnji te suradnji s Ujedinjenom Kraljevinom u tu svrhu.

[68] Zapisnik Međunarodne organizacije rada: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_888016.pdf
[69] Predmet br. CO/3337/2022 CO/3346/2022 CO/3532/2022: https://www.judiciary.uk/wp-content/uploads/2023/07/ASLEF-v-Secretary-of-State-for-Business-and-Trade-judgment-130723.pdf
[70] Propis (izmjena) o prodaji na dražbi u okviru sustava trgovanja emisijama stakleničkih plinova iz 2023.: https://www.legislation.gov.uk/uksi/2023/994/contents/made
[71] Izvješće Parlamentu o napretku u smanjenju emisija iz 2023.: https://www.theccc.org.uk/wp-content/uploads/2023/06/Progress-in-reducing-UK-emissions-2023-Report-to-Parliament-1.pdf
[72] Procjena najava i kretanja u pogledu nulte neto stope emisija Odbora za klimatske promjene: https://www.theccc.org.uk/2023/10/12/ccc-assessment-of-recent-announcements-and-developments-on-net-zero/
[73] Godišnje izvješće o provedbi i primjeni Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske: https://commission.europa.eu/publications/annual-report-implementation-and-application-trade-and-cooperation-agreement-between-european-union_en

Prilog 1.: Sastanci zajedničkih tijela i drugih struktura osnovanih Sporazumom o trgovini i suradnji održani 2023.

Datum	Zajedničko tijelo / struktura
7. – 9. ožujka	Ribarstvo (radna skupina): 4. sastanak
9. ožujka	Domaća savjetodavna skupina EU-a: 6. sastanak
24. ožujka	Vijeće za partnerstvo: 2. sastanak
18. – 20. travnja	Ribarstvo (radna skupina): 5. sastanak
1. lipnja	Zračni prijevoz (posebni odbor): 3. sastanak
19. lipnja	Izvršavanje zakonodavstva i pravosudna suradnja (posebni odbor): 3. sastanak
21. lipnja	Domaća savjetodavna skupina EU-a: 7. sastanak
27. lipnja	Ribarstvo (posebni odbor): 6. sastanak
28. lipnja	Koordinacija socijalne sigurnosti (posebni odbor): 3. sastanak
3. – 4. srpnja	Parlamentarna skupština za partnerstvo: 3. sastanak
26. srpnja	Ribarstvo (radna skupina): 6. sastanak
22. rujna	Ribarstvo (posebni odbor): 7. sastanak
27. rujna	Carinska suradnja i pravila o podrijetlu (posebni trgovinski odbor): 3. sastanak
4. listopada	Jednaki uvjeti za otvoreno i pošteno tržišno natjecanje i održivi razvoj (posebni trgovinski odbor): 3. sastanak
9. listopada	Usluge, ulaganja i digitalna trgovina (posebni trgovinski odbor): 3. sastanak
11. listopada	Sanitarne i fitosanitarne mjere (posebni trgovinski odbor): 3. sastanak
13. listopada	Domaća savjetodavna skupina EU-a: 8. sastanak
18. listopada	Tehničke prepreke trgovini (posebni trgovinski odbor): 3. sastanak
19. listopada	Administrativna suradnja u području PDV-a te naplate poreza i davanja (posebni trgovinski odbor): 3. sastanak
23. listopada	Intelektualno vlasništvo (posebni trgovinski odbor): 3. sastanak
6. studenog	Regulatorna suradnja (posebni trgovinski odbor): 3. sastanak
7. studenog	Forum civilnog društva: 2. sastanak
8. studenog	Roba (posebni trgovinski odbor): 3. sastanak
9. studenog	Energetika (posebni odbor): 4. sastanak
16. studenog	Javna nabava (posebni trgovinski odbor): 3. sastanak
23. studenog	Cestovni prijevoz (posebni odbor): 3. sastanak
30. studenog	Sigurnost zračnog prometa (posebni odbor): 3. sastanak
4. – 5. prosinca	Parlamentarna skupština za partnerstvo: 4. sastanak
4. prosinca	Sudjelovanje u programima Unije (posebni odbor): 3. sastanak
7. prosinca	Odbor za trgovinsko partnerstvo: 3. sastanak

Prilog 2.: Pregled mjera za provedbu koje je Vijeće za partnerstvo dogovorilo 24. ožujka 2023.

Tema	Trenutačno stanje
Pridruživanje Ujedinjene Kraljevine određenim programima Unije	**OSTVARENO:** pridruživanje programu Obzor Europa i komponenti Copernicus od 1. siječnja 2024. Posebni odbor za sudjelovanje u programima Unije donio je 4. prosinca 2023. protokole uz Sporazum o trgovini i suradnji.
Novi trgovinski aranžmani za električnu energiju i suradnja operatora prijenosnih sustava za električnu energiju	Operatori prijenosnih sustava dostavili su dodatne tehničke informacije 10. srpnja. Predmet se ocjenjuje, uz redovite daljnje rasprave s Ujedinjenom Kraljevinom.
Memorandum o razumijevanju za regulatornu suradnju u području financijskih usluga	**OSTVARENO:** memorandum o razumijevanju potpisan je 27. lipnja 2023. i primjenjuje se.
Memorandum o razumijevanju za suradnju u području intelektualnog vlasništva između Ureda Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) i Ureda Ujedinjene Kraljevine za intelektualno vlasništvo (UKIPO)	U tijeku su rasprave između EUIPO-a i UKIPO-a.
Ujedinjena Kraljevina: Zakon o zadržanom pravu EU-a	**OSTVARENO:** tehnički sastanak službi Komisije i Ujedinjene Kraljevine održao se 2. srpnja 2023. Ujedinjena Kraljevina objasnila je sadržaj tog zakona.
Ujedinjena Kraljevina: Prijedlog zakona o pravima	**ZASTARJELO:** Ujedinjena Kraljevina povukla je prijedlog zakona.
Predložak poslovnika za radne skupine osnovane na temelju Sporazuma o trgovini i suradnji	**OSTVARENO:** pravila su dogovorena s Ujedinjenom Kraljevinom na tehničkoj razini. Vijeće je 28. rujna na temelju članka 218. stavka 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije donijelo odluku o stajalištu koje EU treba zauzeti o tom pitanju. Time se omogućuje rad radnih skupina za ekološke proizvode, motorna vozila i njihove dijelove, lijekove te koordinaciju socijalne sigurnosti.
Dijalog o borbi protiv terorizma	**OSTVARENO:** dijalog se održao 2. veljače 2024.
Dijalog o kibernetičkim pitanjima	**OSTVARENO:** dijalog se održao 14. prosinca 2023.
EU Ujedinjenoj Kraljevini dostavlja informacije o svojim mjerama primjenjivima na uvoz živih školjkaša i sjemenskog krumpira	**OSTVARENO:** informacije su dostavljene 3. travnja 2023.

Aktivacija Protokola o PDV-u na temelju Sporazuma o trgovini i suradnji	**OSTVARENO:** Posebni trgovinski odbor za administrativnu suradnju u području PDV-a te naplatu poreza i davanja 19. listopada 2023. donio je relevantne četiri odluke potrebne za aktivaciju Protokola o PDV-u.

Prilog 3.: Odluke i preporuke koje je donijelo Vijeće za partnerstvo ili odbori osnovani na temelju Sporazuma o trgovini i suradnji

Preporuka br. 1/2023 Posebnog odbora za energetiku osnovanog člankom 8. stavkom 1. točkom (l) Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane, od 7. veljače 2023. za svaku od stranaka u pogledu njihovih zahtjeva prema operatorima prijenosnih sustava za električnu energiju radi pripreme tehničkih postupaka za učinkovitu upotrebu interkonekcijskih elektroenergetskih vodova[74]

Odluka br. 1/2023 Posebnog odbora osnovanog na temelju članka 8. stavka 1. točke (r) Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane od 19. lipnja 2023. o utvrđivanju standardnog obrasca za zahtjeve za uzajamnu pomoć[75]

Odluka br. 1/2023 Posebnog odbora za koordinaciju socijalne sigurnosti osnovanog člankom 8. stavkom 1. točkom (p) Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane, od 10. ožujka 2023. u pogledu uporabe elektroničke razmjene informacija o socijalnoj sigurnosti za prijenos podataka između ustanova ili tijela za vezu[76]

Odluka br. 2/2023 Posebnog odbora za koordinaciju socijalne sigurnosti osnovanog člankom 8. stavkom 1. točkom (p) Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane, od 28. lipnja 2023. u pogledu određivanja financijske institucije čija referentna kamatna stopa služi za određivanje kamatne stope na zakašnjela plaćanja i čiji referentni tečaj služi za određivanje tečaja za konverziju valuta te u pogledu datuma koji se uzima u obzir za određivanje tečaja za konverziju valuta[77]

Odluka br. 1/2023 Posebnog odbora za ribarstvo osnovanog na temelju članka 8. stavka 1. točke (q) Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane, od 24. srpnja 2023. u pogledu mehanizma za dobrovoljne prijenose ribolovnih mogućnosti tijekom godine[78]

[74] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A22023D0425
[75] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A22023D1621
[76] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A22023D0698
[77] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A22023D1460
[78] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2023.198.01.0039.01.HRV

Preporuka br. 1/2023 Posebnog odbora za ribarstvo osnovanog na temelju članka 8. stavka 1. točke (q) Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane, od 24. srpnja 2023. u pogledu smjernica za obavijesti u skladu s člankom 496. stavkom 3. Sporazuma[79]

Preporuka br. 2/2023 Posebnog odbora za ribarstvo osnovanog na temelju članka 8. stavka 1. točke (q) Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane, od 24. srpnja 2023. u pogledu usklađivanja područjâ upravljanja za iverka limuna, pašaru, romba kvrgaša i romba glatkog[80]

Preporuka br. 3/2023 Posebnog odbora za ribarstvo osnovanog na temelju članka 8. stavka 1. točke (q) Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane, od 1. prosinca 2023. u pogledu usklađivanja područjâ upravljanja za iverka i pišmolja[81]

Odluka br. 1/2023 Posebnog trgovinskog odbora za administrativnu suradnju u području PDV-a i naplate poreza i davanja osnovanog Sporazumom o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane od 19. listopada 2023. o postupku za sklapanje sporazuma o uslugama[82]

Odluka br. 2/2023 Posebnog trgovinskog odbora za administrativnu suradnju u području PDV-a i naplate poreza i davanja osnovanog sporazumom o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane, od 19. listopada 2023. o iznosu i vrstama financijskog doprinosa Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske općem proračunu Unije s obzirom na troškove nastale njezinim sudjelovanjem u europskim informacijskim sustavima[83]

Odluka br. 3/2023 Posebnog trgovinskog odbora za administrativnu suradnju u području PDV-a i naplate poreza i davanja osnovanog Sporazumom o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane, od 19. listopada 2023. o utvrđivanju provedbenih pravila za odredbe koje se odnose na pomoć pri naplati iz Protokola o administrativnoj suradnji i suzbijanju prijevara u području poreza na dodanu vrijednost i o uzajamnoj pomoći pri naplati tražbina[84]

Odluka br. 4/2023 Posebnog trgovinskog odbora za administrativnu suradnju u području PDV-a i naplate poreza i davanja osnovanog Sporazumom o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene

[79] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2023.198.01.0041.01.HRV
[80] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2023.198.01.0044.01.HRV
[81] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202400626
[82] https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2023/2472/oj
[83] https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2023/2473
[84] https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2023/2474/oj

Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane od 19. listopada 2023. o standardnim obrascima za dostavu informacija i statističkih podataka, prijenosu informacija putem Zajedničke komunikacijske mreže i praktičnim aranžmanima za organizaciju kontakata između središnjih ureda za vezu i službi za vezu[85]

Odluka br. 1/2023 Posebnog odbora za cestovni prijevoz osnovanog Sporazumom o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane od 23. studenoga 2023. o prilagodbi tehničkih specifikacija pametnog tahografa 2[86]

Odluka br. 1/2023 Posebnog odbora za sudjelovanje u programima Unije osnovanog člankom 8. stavkom 1. točkom (s) Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane, od 4. prosinca 2023. o donošenju protokola I. i II. te izmjeni Priloga 47. Sporazumu o trgovini i suradnji[87]

Odluka br. 1/2023 Vijeća za partnerstvo osnovanog Sporazumom o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane od 21. prosinca 2023. u pogledu prijelaznih pravila za određene proizvode za električne akumulatore i elektrificirana vozila[88]

[85] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=OJ%3AL_202302475
[86] https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/293/oj
[87] https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2023/2731
[88] EUR-Lex – 22023D2891 – HR – EUR-Lex (europa.eu).